

Wymagania ogólne

1. Zakład Higieny Weterynaryjnej w Olsztynie nie ponosi odpowiedzialności za pobieranie i transport próbek przeznaczonych do badań. Próbkę do badań powinny być dostarczone w odpowiednich dla nich warunkach.
2. Każda próbka powinna być osobno opakowana oraz oznakowana w sposób umożliwiający identyfikację. Opakowanie próbki powinno być szczelne i zabezpieczać ją przed zanieczyszczeniem, uszkodzeniem, czy wydostaniem się materiału poza opakowanie.
3. Próbkę do badań przyjmowane są przez upoważnionych pracowników. Przyjęcie próbki w Punkcie Przyjęcia Próbek obejmuje następujące czynności:
 - odebranie materiału skierowanego do badań dostarczonego osobiście przez zleceniodawcę lub jego przedstawiciela bądź odebranie przesyłki dostarczonej na adres laboratorium w przypadku próbek przesyłanych za pośrednictwem kuriera/poczty,
 - wizualną ocenę stanu i jakości opakowania, w którym dostarczono próbkę oraz ocenę stanu próbek na zgodność z kryteriami przyjęcia próbek,
 - sprawdzenie rodzaju i zabezpieczenia opakowania próbki oraz odczytu temperatury w pojemniku transportowym i dokonania zapisów na zleceniu badania/ protokole pobrania próbek,
 - przegląd i weryfikację kompletności dokumentacji dostarczonej wraz z próbką,
 - w przypadku wątpliwości co do stanu próbek/dokumentacji należy niezwłocznie poinformować kierownika właściwej pracowni lub osobę nadzorującą badanie oraz odnotować zastrzeżenia. Ostateczna ocena stanu próbek oraz ich przydatności do badania dokonywana jest w danej pracowni przez upoważnionych pracowników.
4. Zlecenie na wykonanie badań/ protokół pobrania próbek do badań laboratoryjnych, pismo przewodnie dołączane do próbek należy wypełniać czytelnie. Zapisów dotyczących oceny próbek do badań dokonuje się na zleceniu badania (ZHW Olsztyn-formularz nr PO-02/F02)/ lub ZHW Olsztyn-formularz nr PO-02/F07 – w przypadku badań w kierunku wykrywania obecności larw włosni/ urzędowym protokole pobrania próbki/ zleceniu badania wygenerowanym w systemie e-klient dołączanym do próbek oraz w Rejestrze Przyjęcia Próbek (ZHW Olsztyn-formularz nr PO-03/F01).
5. Na wyraźne życzenie klienta próbki nie spełniające kryteriów mogą zostać przyjęte do badań, co zostaje odnotowane w zleceniu badania oraz w sprawozdaniu z badania.

Wymagania szczegółowe / Kryteria oceny przydatności próbek do badań.

1. Środek oraz sposób transportu próbki do laboratorium powinien zapewnić warunki minimalizujące zmiany w liczbie drobnoustrojów obecnych w próbce.
2. Jeżeli warunki transportu nie są sprecyzowane, zaleca się, aby zainteresowane strony dokonały w tej sprawie stosownych uzgodnień.
3. Próbkę powinny być dostarczone w opakowaniach czystych, bezwonnych, szczelnie zamkniętych, bez możliwości zanieczyszczenia ich czynnikami zewnętrznymi.
4. Każda próbka powinna być zapakowana oddzielnie.
5. Do każdej pracowni/działu powinny być dostarczone osobne próbki laboratoryjne.
6. Próbkę powinny być opisane zgodnie z dokumentacją wypełnioną przez zleceniodawcę, np. zaopatrzone w etykietę zawierającą dane pozwalające na ich jednoznaczną identyfikację (nazwę produktu, kod producenta i inne). Oznakowanie próbki powinno być wykonane w sposób trwały uniemożliwiający zmianę treści umieszczonej na nim informacji lub jej zniszczenie.

PRACOWNIA BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH ŻYWNOŚCI I PASZ
DZIAŁ BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH ŻYWNOŚCI

Rodzaj próbki	Kryterium przyjmowania próbek do badań	Warunki dostarczenia
Żywność: - mięso surowe, - wyroby i przetwory mięsne, - wyroby garmazeryjne, - przetwory mleczne, - ryby i przetwory rybne - skorupiaki i mięczaki i ich przetwory - jaja spożywcze	• Masa pojedynczej próbki: nie mniej niż ok. 200 g / 200 ml lub: - zawartość opakowania jednostkowego o masie nie mniej niż 200 g lub 200 ml, - kilka opakowań jednostkowych konfekcjonowanych w zależności od wagi pojedynczego opakowania jednostkowego o łącznej masie 200 g lub 200 ml, • Jaja -1 próbka zbiorcza składająca się z 10 jaj	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze: • produkty nietrwałe: 5 °C ± 3 °C, • produkty mrożone i głęboko mrożone: poniżej -15 °C, a najlepiej poniżej -18 °C, • produkty trwałe w temperaturze nie wyższej niż 27 °C. np. konserwy, mleko w proszku i przetwory mleczne w proszku w temperaturze nie wyższej niż 30 °C Próbki należy dostarczyć do laboratorium w jak najkrótszym czasie od ich pobrania, aby umożliwić laboratorium rozpoczęcie badania w ciągu 24 h od pobrania. W przypadku próbek dostarczonych do laboratorium niezwłocznie po pobraniu, dopuszcza się przyjęcie próbek w temperaturze powyżej 8 °C. Próbki powinny być schłodzone w pojemniku izotermicznym z zamrożonymi wkładami chłodzącymi.
Mleko surowe	• Wielkość pojedynczej próbki: nie mniej niż 100 ml	• Próbki w kierunku oznaczania liczby drobnoustrojów dostarczyć do laboratorium w temperaturze +1 °C do +5 °C, w możliwie najkrótszym czasie od ich pobrania. • Próbki w kierunku oznaczania liczby komórek somatycznych dostarczyć do laboratorium w temperaturze +2 °C do +6 °C w czasie: - do 5 h od pobrania dla próbek bez środka konserwującego, - do 6 dni dla próbek z konserwantem
Próbki skóry z sztytu drobiowych	• Próbka zbiorcza zawierająca próbki skóry z 3 sztytu (co najmniej 30 g) lub próbki skóry pakowane pojedynczo po ok. 10 g, - badanie w kierunku wykrywania obecności <i>Salmonella</i> spp • Nie mniej niż 26 g - badanie w kierunku wykrywania obecności <i>Salmonella</i> spp. i oznaczania liczby <i>Campylobacter</i> spp.: • Nie mniej niż 10 g - dla badania w kierunku oznaczania liczby <i>Campylobacter</i> spp.	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze +1 °C do +8 °C, tak aby umożliwić laboratorium rozpoczęcie badania w ciągu: - 24 h od pobrania – do badania w kierunku <i>Salmonella</i> spp., - 24 h od pobrania – do badania w dwóch kierunkach <i>Salmonella</i> spp. i liczby <i>Campylobacter</i> spp., - 48 h od pobrania – do badania tylko w kierunku <i>Campylobacter</i> spp.
Świeże mięso drobiowe	• Masa pojedynczej próbki: nie mniej niż 25g	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze +1 °C do +8 °C, tak aby umożliwić laboratorium rozpoczęcie badania w ciągu 24 h od pobrania
Wymazy z powierzchni środowiska produkcyjnego	• Wymazy pobrane z powierzchni ograniczonej lub nieograniczonej szablonem: waciki, wymazówki lub gąbki z podaną ilością rozcieńczalnika oraz wielkością powierzchni, z której wymazy zostały pobrane	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze +1 °C do +8 °C w jak najkrótszym czasie, najlepiej do 24 h od pobrania. Jeżeli dostarczenie próbek w ciągu 24 h jest niemożliwe, przechowywać próbki w temperaturze 3 °C ± 2 °C i dostarczyć tak aby laboratorium rozpoczęło badanie w ciągu 48 h od pobrania.

Rodzaj próbki	Kryterium przyjmowania próbek do badań	Warunki dostarczenia
Wycinki z tusz zwierząt rzeźnych (wołowych, baranich i wieprzowych)	Próbkę stanowią 4 wycinki tkanki o łącznej powierzchni 20 cm²	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze +1 °C do +8 °C w jak najkrótszym czasie, tak aby umożliwić laboratorium rozpoczęcie badania w ciągu 24 h od pobrania.
Wymazy z tusz zwierząt rzeźnych do badań w kierunku obecności <i>Salmonella</i>	Łączna powierzchnia wymazu musi obejmować co najmniej 400 cm²	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze +1 °C do +8 °C w jak najkrótszym czasie, tak aby umożliwić laboratorium rozpoczęcie badania w ciągu 24 h od pobrania.
Mięso surowe świń, dzików lub innych gatunków zwierząt przeznaczonych do spożycia przez ludzi (badania urzędowe w kierunku obecności larw włośni)	nie mniej niż 100 g filarów przepony lub innych mięśni predylekcyjnych, np.: - mięśnie szczękowe (świnia), - mięśnie przedramienia, mięśnie języka (dzik) nie mniej niż 200 g – w przypadku braku możliwości pobrania próbki z mięśni w miejscach predylekcyjnych	Po pobraniu próbki należy przechowywać i transportować do laboratorium w temperaturze od 2 °C do 8 °C (próbki nie mogą być mrożone). Próbki dostarczyć do laboratorium w jak najkrótszym czasie: - do 24h od dokonania uboju zwierzęcia - do 48h od odstrzału zwierzęcia - dziki: po badaniu w kierunku ASF

PRACOWNIA BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH ŻYWNOŚCI I PASZ DZIAŁ BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH PASZ I OZNACZANIA POZOSTAŁOŚCI ANTYBIOTYKÓW		
Rodzaj próbki	Kryterium przyjmowania próbek do badań	Warunki dostarczenia
Pasze do badań mikrobiologicznych oraz wykrywania substancji przeciwbakteryjnych	nie mniej niż 200 g	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze nie wyższej niż 27 °C.
Pasze do badań w kierunku wykrywania <i>Salmonella</i>	nie mniej niż 100 g	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze nie wyższej niż 27 °C.
Karma dla zwierząt domowych	nie mniej niż 200 g	Próbki dostarczyć do laboratorium schłodzone w temperaturze od 2 °C do 8 °C
Pasze lecznicze w kierunku oznaczania zawartości substancji czynnej i homogeniczności. (tylozyna, amoksycylina, tiamulina, doksycyklina chlorotetracyklina)	- próbka jednostkowa nie mniej niż 250 g - do badań homogeniczności 5 próbek o masie nie mniejszej niż 250 g	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze nie wyższej niż 27 °C.
Żywność pochodzenia zwierzęcego do badań w kierunku wykrywania substancji przeciwbakteryjnych	- mięśnie: bydło, świnie, owce, kozy, konie, drób, króliki – 500 g - mięśnie: zwierzęta łowne lub dzikie utrzymywane przez człowieka – 300 g - nerki – 200 g - jaja – 12 szt - ryby – 1 szt (1 kg)- jeżeli waga ryby jest mniejsza próbkę stanowią kolejne sztuki z tej samej partii o łącznej masie 1 kg - mleko surowe – 1000 ml - mleko spożywcze – w opakowaniu oryginalnym - mleko i serwatka w proszku – 200-250 g,	Próbki dostarczyć do laboratorium schłodzone w temperaturze od 2 °C do 8 °C do 48 h od pobrania lub zamrożone (z wyłączeniem jaj), w ciągu 7 dni od pobrania. Mleko i serwatka w proszku w oryginalnych opakowaniach producenta w temperaturze nie wyższej niż 30 °C. Dopuszcza się dostarczenie próbek do laboratorium w temperaturze powyżej 8 °C w dniu pobrania z uwagi na czas konieczny do schłodzenia próbek. Próbki powinny być schłodzone w pojemniku izotermicznym z zamrożonymi wkładami chłodzącymi.

Rodzaj próbki	Kryterium przyjmowania próbek do badań	Warunki dostarczenia
Woda do pojenia zwierząt hodowlanych w kierunku wykrywania substancji przeciwbakteryjnych	minimum 200 ml	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze $\leq 8^{\circ}\text{C}$ lub zamrożone. Próbki powinny być dostarczone w plastikowych, szczelnych, czystych pojemnikach o obojętnym pH. Zaleca się aby pojemnik na próbkę napełniony był nie więcej niż w $\frac{3}{4}$ swojej pojemności. Dopuszcza się dostarczenie próbek do laboratorium w temperaturze powyżej 8°C w dniu pobrania z uwagi na czas konieczny do schłodzenia próbek. Próbki powinny być schłodzone w pojemniku izotermicznym z zamrożonymi wkładami chłodzącymi.

PRACOWNIA BADAŃ CHEMICZNYCH ŻYWNOŚCI I PASZ

Rodzaj próbki	Kryterium przyjmowania próbek do badań	Warunki dostarczenia
Żywność pochodzenia zwierzęcego do badań chemicznych	nie mniej niż 200 g	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze $\leq 8^{\circ}\text{C}$ w ciągu 24h od pobrania
Żywność do badań radiologicznych	- tkanki zwierząt rzeźnych: bydło, świnie, owce, drób (mięśnie bez tkanki tłuszczowej) (1 kg) – 1 próbka - jaja – (20-30) szt. - ryby – tkanka mięśniowa nie mniej niż 500 g lub ryba z której można pozyskać nie mniej 500 g tkanki mięśniowej - pasze – nie mniej niż 500 g - mleko surowe – nie mniej niż 500 ml - sery żółte dojrzewające, sery topione – nie mniej niż 500 g - serwatka w proszku – nie mniej niż 500 g - miód – nie mniej niż 500 g - ślimaki – nie mniej niż 1 kg	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze $\leq 8^{\circ}\text{C}$ w ciągu 48 h. od pobrania lub zamrożone (nie dotyczy: jaj, serów żółtych dojrzewających i serów topionych, serwatki w proszku, paszy i miodu) w ciągu 7 dni od pobrania.
Pasze	- pasze sypkie nie mniej niż 200 g - pasze kierowane na badanie homogeniczności 6 próbek jednostkowych po min. 100g - pasze płynne nie mniej niż 50 ml - tłuszcze paszowe kierowane do badań w kierunku nierozpuszczalnych zanieczyszczeń stałych min 250 ml	Próbki dostarczyć do laboratorium w temperaturze nie wyższej niż 27°C